

طرح دوره

برای کار آموزان پزشکی

بخش جراحی عمومی

در دانشگاه علوم پزشکی کرمانشاه

Course plane

تهیه محتوای آموزشی: اساتید گروه جراحی عمومی

تدوین طرح دوره: دکتر سید محمد علی حسامی

مدیر گروه جراحی عمومی

عنوان:

طرح دوره برای کار آموزان
پزشکی بخش جراحی عمومی در
دانشگاه علوم پزشکی
کرمانشاه

تعریف دوره:

دوره کارآموزی جراحی از دوره های آموزشی ماژور می باشد. که دانشجویان پس از گذراندن دوره های علوم پایه ، سمیولوژی ، فیزیوپاتولوژی از طریق معرفی توسط دانشکده پزشکی به این دوره معرفی می شوند.

مدت دوره:

مدت این دوره ۲ ماه می باشد.
مدت زمان ساعات مفید آموزشی در طول دوره حدود ۲۵۰ ساعت
فعالیت بالینی در بخش جراحی است.

هدف کلی دوره:

کسب دانش و مهارت در بیماری های شایع جراحی عمومی

ساختار کلی دوره و شرح وظایف دانشجویان

- ۱- طول دوره آموزشی استاژرهای جراحی عمومی ۲ ماه می باشد.
- ۲- راند آموزشی روزهای یکشنبه - سه شنبه و چهارشنبه توسط اتن‌دینگ انجام می شود. برنامه آموزشی روز شنبه فقط شامل درمانگاه و راس ساعت ۱۰ می باشد.
- ۳- روزهای یکشنبه و چهارشنبه یعنی دو روز در هفته گزارش صبحگاهی راس ساعت ۷:۴۵ صبح با حضور اتن‌دینگ انجام می شود.
- ۴- روز دوشنبه به طور متناوب برنامه آموزشی مورتالیته-موربیدیتی و تومور مورد انجام می شود. این برنامه تا ساعت ۱۰ صبح ادامه دارد سپس هر کارآموز براساس برنامه مشخص در درمانگاه با بخش جراحی حضور خواهد یافت. امکان انتقال برنامه مورتالیته-موربیدیتی و تومور مورد به سایر روزها فعلاً امکانپذیر نمی باشد.
- ۵- ارائه کنفرانس استاژرها هر چهارشنبه در ساعت ۱۱ صبح و پس از اتمام کار درمانگاه و بخش در حضور دستیار و اینترن جراحی و کلیه کارآموزان برگزار می گردد.
- ۶- استاژرها به شکل چرخشی در گروه‌های منقسم در درمانگاه جراحی عمومی راس ساعت ۱۰ صبح هر روز یعنی پس از اتمام راند آموزشی، نحوه برخورد با بیماران سرپایی را در حضور اتن‌دو رزیدنت و اینترن درمانگاه آموزش خواهند دید. تقسیم بندی استاژرها و برنامه حضور چرخشی آنها در درمانگاه، در اولین روز حضور در بخش و پس از قرار گیری استاژرها در گروه هر اتن‌دمشخص انجام می پذیرد.
- ۷- راند آموزشی اتن‌دمسئول آموزشی کارآموزان در پایان گزارش صبحگاهی یعنی از ساعت ۸/۴۵ تا ۹/۴۵ در بخش و بر مبنای اهداف آموزشی از پیش تدوین شده با حضور استاژرها در راند آموزشی اتن‌دینگ انجام می شود.
- ۸- حضور کلیه کارآموزان در کلیه جلسات آموزشی (گزارش صبحگاهی-کنفرانس های مشترک با دیگر گروهها - مورتالیته و موربیدیتی-تومور برد و سمینارهایی که در این مرکز انجام می شود) الزامی است، به جز گراند راند ها که روزهای پنجشنبه هر دو هفته یکبار برگزار می گردد.
- ۹- استاژرها موظف به پرکردن Log Book در طی دوره و ارائه آن در پایان دوره آموزشی می باشند.
- ۱۰- ارزیابی پایان دوره با برگزاری امتحان شفاهی و در نظر گرفتن حضور مرتب و منظم در راندهای آموزشی و محل های آموزشی و وظائف محوله در بخش و شرکت فعال در فعالیتهای آموزشی و ارائه کنفرانس خواهد بود.

برنامه مدون آموزشی کارآموزان پزشکی در دوره ۲ ماهه جراحی عمومی

بیمارستان امام رضا (ع)

الف - اهداف

در پایان دوره ۲ ماه ، دانشجو با ید توانائیهای زیر را کسب نموده باشد :

- ۱ - شناخت (تشخیص و درمان) بیماریهای شایع جراحی عمومی
- ۲ - توانایی گرفتن شرح حال کامل و صحیح از بیماران جراحی
- ۳ - توانایی تجزیه و تحلیل اطلاعات کسب شده
- ۴ - توانایی مطرح نمودن تشخیص های افتراقی برای بیماران جراحی
- ۵ - توانای **approach** به بیماران شایع جراحی عمومی
- ۶ - برخورد صحیح و توأم با اخلاق پزشکی با بیماران

ب - برنامه ها

۱ - کارآموز موظف است از ساعت ۷ صبح تا ۱۲ ظهر در بخش حضور داشته باشد .

۲ - نسبت کارآموز به تخت در بخش جراحی یک نفر به هر تخت می باشد که بر اساس تعداد کارآموزان و توسط رزیدنت ارشد جراحی تعدیل خواهد شد .

۳ - کارآموز موظف است روزهای یکشنبه و چهارشنبه قبل از ساعت ۷/۴۵ صبح در جلسه **moring report** حضور یابد .

۴ - کارآموز موظف است روزهای دوشنبه هر هفته قبل از ساعت ۸/۳۰ صبح در جلسه مورتالیتی ، موربیدیتی و یا تومور بورده که بصورت یک هفته در میان و بصورت نوبتی تشکیل می گردد ، حضور یابد .

۵- کارآموز بایستی از بیمار تخت خود شرح حال کامل جراحی اخذ نماید و وی را معاینه دقیق نماید و **problem list** و تشخیص افتراقی های بیماری وی را تهیه نموده و تمامی مطالب را در پرونده بیمار ثبت نماید .

۶ - کارآموز موظف است هر روز در راند آموزشی بخش که توسط یکی از اعضای هیئت علمی یا رزیدنت جانشین برگزار می گردد ، شرکت نموده ، نسبت به معرفی بیمار خود اقدام نماید و در برنامه آموزشی شرکت فعال داشته باشد .

۷- کارآموز موظف است هر روز یعنی از شنبه تا چهارشنبه و در ساعت مقرر در درمانگاه تخصصی جراحی که هر روز هفته مختص به یک اتند آموزشی می باشد، براساس تقسیم بندی اتند خود حضور یابد و در برنامه آموزشی درمانگاه که توسط یکی از اعضای هیئت علمی یا رزیدنت جانشین اعمال می گردد ، مشارکت نماید . این برنامه به صورت راند عمومی درحضور استاژرها و بیمار و نحوه **Approach** به بیماری هر بیمار و توضیح روشهای تشخیصی و درمانی بیماران سرپایی در هر سه حیطة دانش، مهارت و نگرش می باشد .

۸ - هر کارآموزوظیفه دارد طی دوره ۲ ماهه آموزشی در بخش جراحی عمومی ، یک کنفرانس بر اساس تیتز مطالب بالینی جراحی عمومی و ارائه شده توسط بخش آموزش جراحی و با حضور کلیه کارآموزان و یکی از اعضای هیئت علمی یا رزیدنت جانشین در روزهای چهارشنبه هر هفته ، ارائه نماید .

وظایف حرفه ای و اخلاقی کارآموزان

- برقراری ارتباط مناسب با بیمار و همراهان وی

- کسب اجازه از بیمار برای مصاحبه و انجام معاینه

- به بیماران احترام بگذارند.

- وضعیت ظاهری آنها با شئون حرفه ای پزشکی مطابقت داشته باشد.

- به اساتید، همکاران، پرسنل و مسئولین احترام بگذارد و اصول اخلاق پزشکی را

در موارد فوق رعایت نماید.

- کسب تجربه در گرفتن شرح حال صحیح و جامع از بیماران

- کسب تجربه تدریجی در معاینه سیستمیک بیماران

- کسب تجربه در ثبت صحیح شرح حال با قید لیست مشکلات (Problem list) طرح

تشخیصهای افتراقی (Differential diagnosis) و تشخیص نهایی بطور اولیه و ثبت

سیر بیماری (Progress note) بیمار بصورت روزانه در پرونده بیماران

- آشنایی با ارزش ثبت مستندات در پرونده بیماران

و ارزش آن در پرورش قوای استدلال و قضاوت بالینی پزشک

و جریان رسیدن به تشخیص

محتوی آموزشی

برای رسیدن به اهداف ویژه آموزشی

دانشجوی پزشکی در پایان دوره دوماهه خود

باید در حدود تعیین شده زیر دانش و مهارت

کسب نماید (Must learn)

محتوی آموزشی:

۱- اورژانسهای جراحی

۱- آشنایی با اورژانسهای جراحی شامل تروما و اورژانسهای مربوط به بیماریهای جراحی از قبیل مشکلات قفسه سینه و تنفسی، شکم حاد و ایسکمی های اندام .

۲- آشنایی با اصول ترانسفوزیون .

۳- آشنایی با اقدامات اولیه برخورد با بیمار ترومایی و احیاء بیماران دچار شوک هموراژیک و نیز موارد نیازمند جراحی در بیماران با ترومای نافذ و غیر نافذ

۴- آشنایی با اورژانسهای قفسه سینه که اغلب موجب تنگی نفس و مشکلات حیاتی تنفسی می شود و نحوه برخورد، تشخیص و اقدامات اولیه آنها .

۵- آشنایی با اورژانسهای شکمی تحت عنوان کلی شکم حاد که شایعترین مشکلات حاد جراحی است و مهمترین بیماریهای آن از قبیل آپاندیست و پیریتونیت و انسداد که منحصر به سرویس جراحی عمومی است و تشخیص به موقع این بیماران.

۶- آشنایی با اورژانسهای مهم اندامها از قبیل ایسکمی اندام به دلیل آمبولی و ترومبوز و تشخیص اولیه آنها .

۲- بیماریهای تیروئید :

۱- آشنایی با نحوه برخورد با توده های تیروئید و اقدامات تشخیصی مناسب و تصمیم گیری جهت جراحی آنها و نیز عوارض عمل جراحی تیروئید و نحوه پیشگیری این بیماریها.

۳- بیماریهای پستان:

۱- آشنایی با شکایت های شایع پستان (توده ، درمان ، ترشح) و علل آن و آشنایی با نحوه بررسی و تشخیص توده های خوش خیم

۴- بیماریهای قفسه سینه :

۱- آشنایی با بیماریهای تیموس بویژه میاستن گرا و بخاطر آدنومهای تیموس تشخیص و پیگیری این بیماران پس از عمل جراحی

۲- آشنایی با روشهای تشخیصی و برخورد با ندول منفرد ریوی و توده های خوش خیم و بدخیم ریه و توده های مدیاستن.

۳- آشنایی با کیست هیداتید ریه و مدیاستن، تشخیص و آشنایی با روشهای درمان دارویی و جراحی و پیگیری این بیماری

۴- آشنایی با روشهای تشخیصی و برخورد با افوزیون پلور و پنوموتوراکس و روشهای ساده درمانی آنها

۵- کبد و مجاری صفراوی :

۱- آشنایی با بیماریهای کیسه صفرا و مجاری صفراوی از قبیل سنگها و کانسره های مجاری صفراوی و کیسه صفرا و طرز برخورد و تشخیص ایکتر انسدادی در زمینه سنگ و یا کانسر

۲- آشنایی با بیماری کبدی از قبیل ضایعات فضاگیر کبدی (آبسه ها، کیست ها، تومورهای اولیه و ثانویه) و

سیروز و پورتال هیپرتنشن و واریس مری که در صورت برو زخونریزی گوارشی اقدامات جراحی درمورد آنها حیاتی خواهد بود.

۶- دستگاه گوارش:

- ۱- آشنایی با سرطان مری و روشهای برخورد تشخیصی با بیماران دچار دیسفاژی
- ۲- آشنایی با اولسر پپتیک، روشهای تشخیصی آلودگی با *H.pilori* و عوارض اولسرهای پپتیک
- ۳- آشنایی با سرطان معده
- ۴- آشنایی با بیماریهای روده بیماریک (دیورتیکول مکل، ایسکمی مزانتر) و روش تشخیص آنها
- ۵- آشنایی با سرطانهای روده بزرگ و روشهای تشخیصی آن
- ۶- آشنایی با علل انسداد روده و نحوه برخورد تشخیصی با بیماران دچار انسداد روده و اقدامات اولیه درمانی در آنها
- ۷- آشنایی با آپاندیسیت و نحوه برخورد با بیماران مشکوک به آپاندیسیت حاد
- ۸- آشنایی با خونریزیهای گوارشی فوقانی و تحتانی و علل آنها و اقدامات احیا اولیه و نحوه برخورد تشخیصی با آنها و اندیکاسیونهای جراحی اورژانس این بیماران

۷- طحال:

- ۱- آشنایی با بیماریهای طحال و اندیکاسیونهای اسپلنکتومی اورژانس وایکتز و انواع اسپلنکتومی و عوارض آنها

۸- بیماری شریان:

- ۱- آشنایی با شریان محیطی و درمان طبی آنها و آنوریسم آئورت شکمی و روش های تشخیصی و برخورد با بیماریهای انسدادی شریانی حاد و مزمن

۹- فتق های جدار شکم:

۱- آشنایی با انواع فتق های جدار شکم و اندیکاسیونهای جراحی آنها

مهارتهای ضروری

- ۱- شرح حال گیری و معاینه بیماران جراحی
- ۲- معاینه کامل عروق محیطی
- ۳- معاینه پستان
- ۴- تشخیص شکم حاد جراحی
- ۵- توشه رکتال
- ۶- تشخیص فتق
- ۷- کنترل خونریزیهای خارجی
- ۸- استفاده از ابزار ساده جراحی
- ۹- بی حسی موضعی
- ۱۰- بخیه زدن و کشیدن
- ۱۱- پانسمان و بانداژ
- ۱۲- بکارگیری تکنیک های آسپتیک
- ۱۳- تزریقات عضلانی، وریدی، زیرجلدی، رگ گیری
- ۱۴- درناژ آبسه
- ۱۵- تعبیه لوله معده و سوند ادراری
- ۱۶- بازکردن راه هوایی

روشهای عمده آموزش کار آموزان در بخش جراحی (*Teaching & Learning Methods*)

*آموزش بربالین بیمار بصورت تئوری و عملی (Bedside teaching)

و (Procedural skill teaching)

*جلسات گزارش صبحگاهی و مورتالیتی (Case based teaching)

*برگزاری کلاسهای ژورنال و راند عمومی (Small group discussion)

*کلاسهای Video presentation در مورد آشنایی با بیماریهای جراحی

منابع آموزشی و امتحانی

۱- کتاب مرجع آزمون پیش کارورزی که هر سال توسط

دبیرخانه شورای آموزش پزشکی اعلام می شود.

۲- صحبت‌های شفاهی اساتید و رزیدنت‌ها و کلاس‌های مختلف

روشهای ارزیابی

۱- روشهای ارزیابی براساس کوریکولوم ابلاغی وزارتخانه می باشد

که فعلا روشهای نوین آن شامل CBD، Osce، Mini CEX، DOPS

و Global Rating Form انجام نمی شود و برنامه ریزی برای

انجام این روش ها در حال انجام است ولی روشهای سنتی زیر که در

کوریکولوم هم آمده، جاری است.

۲- ارزشیابی بالینی ناظر برکسب دانش و مهارت و نگرش

(مستندسازی پرونده بیماران - اخلاق پزشکی) کارآموزان از طریق

امتیاز دهی دستیاران به هرکارآموز در پایان دوره (۲۰٪ کل امتیاز)

۳- بررسی لوگ بوک هرکارآموز، ناظر بر ارزیابی میزان دانش و مهارت

وی در پایان دوره (۱۵٪ کل امتیاز)

۴- شرکت فعال در جلسات آموزشی در طول دوره و سنجش آموزش

کسب شده در پایان هر جلسه در قالب ارزیابی

تکوینی (Formative) (۱۵٪ کل امتیاز)

۵- امتحان پایان دوره بصورت امتحان شفاهی و کتبی در قالب ارزیابی

تراکمی (Summative) (۵۰٪ کل امتیاز) که هر یک از آیتم های شفاهی

و کتبی امتیازی مساوی دارند.